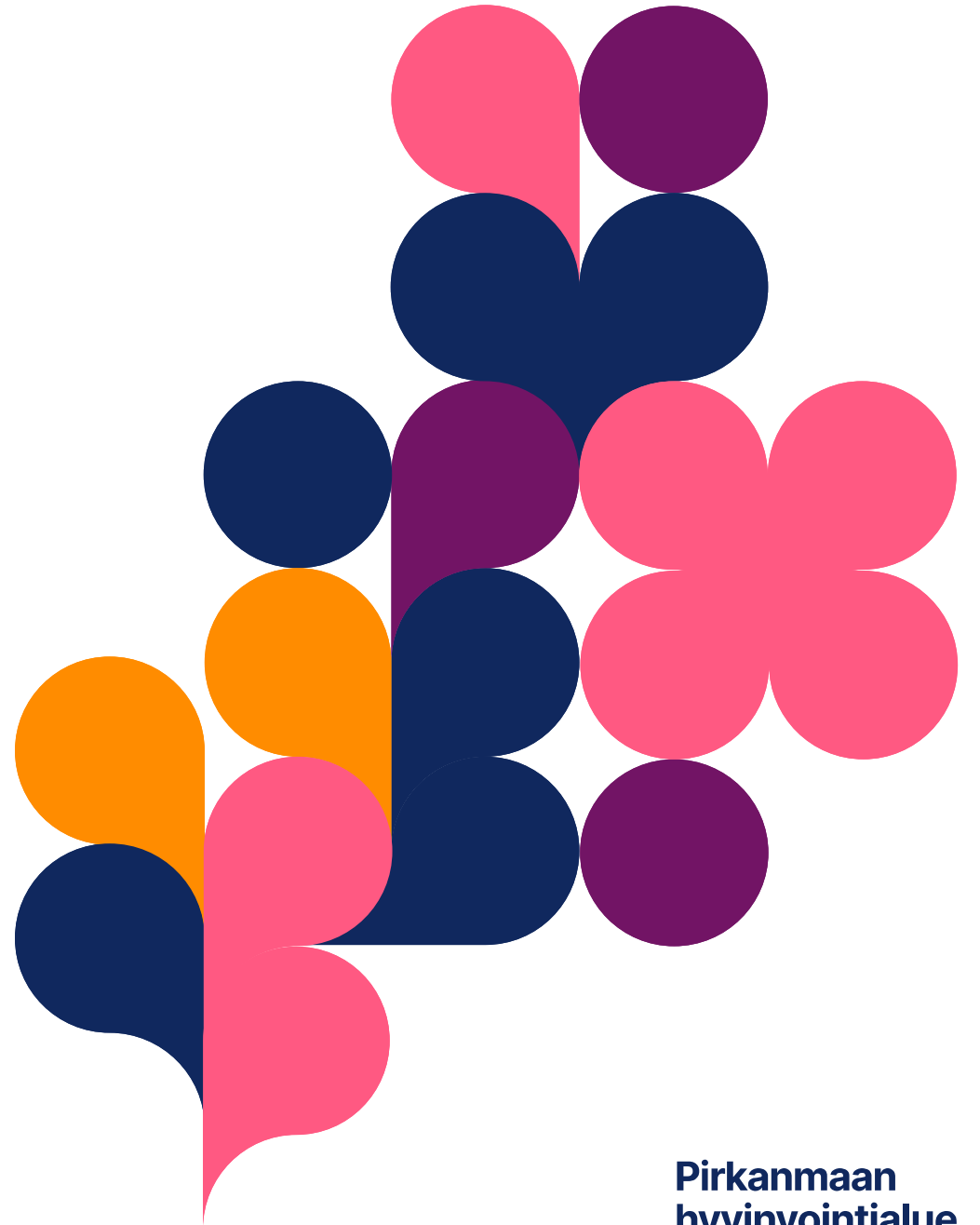

Henkilöstön edustustarpeen kriteeristö

LUONNOS

Mitä kriteeristö on?

- Henkilöstön edustustarpeen kriteeristö on sen määrittelyä, mihin kaikkeen hallinnollisessa päätöksenteossa liittyy henkilöstön osallistumista ja vaikuttamista.
- Selkeä kuvaus henkilöstölle, asioiden valmistelijoille, päätöksentekijöille ja johtoryhmille siitä
  - missä asioissa,
  - missä valmisteluvaiheessa ja
  - millä vaihtoehtoisilla tavoillahenkilöstön osallistumista ja vaikuttamista toteutetaan

Mistä kaikesta kriteeristö koostuu?

1) Vaikuttamismahdollisuuksien nykytilan kuvaaminen

- Lakisääteiset ja Pirhan linjaamat henkilöstöedustukset
- Henkilöstön ilmoittamisvelvollisuus ja -mahdollisuus
- Nykyisten vaikuttamismahdollisuuksien kartoittaminen

2) Yhteistoiminnan vahvistaminen

- Yhteys päätösvaikutusten arviointiin (henkilöstövaikutukset)
- Valmistelun toimintatapojen systematisointi
- YT-elimien käsittelyohjeet
- Kehittämistoimet toteutettujen kyselyjen pohjalta

3) Ehdotukset työryhmätyöskentelyn kehittämiseksi

1) Vaikuttamismahdollisuuksien nykytilan selvittäminen ja kuvaaminen

▪ Lakisääteinen ja Pirhan linjaama henkilöstön edustaminen

- laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella
- laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta
- Pirhan yhteistoiminnan periaatteet
- 2-tasoinen yhteistoimintarakenne
  - Hyvinvointialueen yhteistoimintaelin
  - Hyvinvointialueen työsuojelutoimikunta
    - Käsittelevät vähintään kahta palvelulinjaa tai tehtäväaluetta tai koko HVA:n henkilöstöä laajasti koskevat asiat

- Yhteistyöryhmät ja alueiden työsuojelutoimikunnat
  - Käsittelevät yhden palvelulinjan, tehtäväalueen tai alueen henkilöstöä koskevia asioita
- Henkilöstön edustus johtoryhmissä
  - Henkilöstöllä on oikeus nimetä edustajansa johtoryhmiin eri tasoilla: mm. hyvinvointialueen laajennettuun johtoryhmään, palvelulinjojen linjajohtoryhmiin ja toimialueiden johtoryhmiin.
- Yhteistoimintaelimen eri ryhmiin nimeämät henkilöstön edustajat
  - Yhteistoimintaelimen pöytäkirjojen kautta varmistetaan tiedonkulku hyvinvointialuetasoisista nimetyistä työ- ym. ryhmistä.

Henkilöstön ilmoittamisvelvollisuudet ja –mahdollisuudet (lista ei ole täydellinen)

Ilmoitusvelvollisuus (ilmoittajansuojelun kaltaiset oikeudet: vastatoimen kieltäminen, salassapito)	
Epäkohta tai ilmeinen uhka sosiaalihuollon toteuttamisessa (sosiaalihuoltolaki 1301/2014)	Toiminnasta vastaavalle henkilölle
Valvontalain ilmoitusvelvollisuus (voimaan 1.1.2024)	Toiminnasta vastaavalle henkilölle
Palovaaran ja onnettomuusriskien ilmoitusvelvollisuus (pelastuslaki 379/2011)	Toiminnasta vastaavalle henkilölle
Lastensuojeluilmoitus (lastensuojelulaki 417/2007) ja ikääntyneen palvelutarpeen ilmoitusvelvollisuus (vanhuspalvelulaki)	Hyvinvointialueelle
Ohjeistetut ilmoitusasiat	
Asiakas- tai potilasturvallisuuden vaarantuminen tai sen uhka	HaiPro
Tietoturva, tietosuojat	HaiPro
Työsuojelu, työturvallisuus, työn vaarojen kartoitus ja arviointi	HaiPro
Muut esille tuotavat asiat	
Lääkinnällisten laitteiden vaaratilanneilmoitukset. Ilmoitukset Fimeaan, Valviraan, STUKin.	

1) Vaikuttamismahdollisuuksien nykytilan selvittäminen ja kuvaaminen

▪ Nykyisten vaikuttamismahdollisuuksien kartoittaminen kyselyillä

- Kysely palvelutuotannon johtajille ja esihenkilöille (toteutettu joulukuussa 2023, 236 vastausta)
- Kysely henkilöstölle (tammi-helmikuussa 2024)
- Kyselyjen tuloksista yhteinen analyysi, keskustelut ja kehittämishdotukset
- Tavoitteena saada hyvät käytännöt kaikkien käyttöön
- Henkilöstön edustamisen kokemuksista johtoryhmätyöskentelyssä erillinen kysely 2024?
- Myöhemmin toteutettavilla seurantakyselyillä mitataan muutosta

2) Yhteistoiminnan vahvistaminen

▪ Yhteys päätösvaikutusten arviointiin

- ❑ Henkilöstövaikutusten arviointi
- ❑ Strategian toimeenpano-ohjelman kärjen 4.1 alla kehitetään myös päätösvaikutusten arviointi systemaattisena ja yhdenmukaisena toimintatapana
- ❑ EVA-menettelyt, suppea ja laaja
- ❑ Henkilöstön osallistuminen vaikutusten arviointiprosessiin kuvataan vuoden 2024 aikana

▪ Valmistelun toimintatapojen systematisointi

- ❑ Seuranta-excelit käyttöön johtoryhmissä ja toimielimissä
  - Ohjaavat huomioimaan yt-elimen tai yt-ryhmän käsittelyn valmisteluprosessissa ja aikatauluttamaan sen
- ❑ Valmisteltavaan päätöstekstiin tai päätettävään asiakirjaan (esim. ohjelman kansilehdelle) kirjataan, missä ryhmissä ja toimielimissä asia on käsitelty päätöksentekoprosessin aikana.
  - Näin käsittelyketju näkyy myös ulkopuoliselle lukijalle.

2) Yhteistoiminnan vahvistaminen

- **Yhteistoiminnan tavoitteena** on antaa henkilöstölle mahdollisuus yhteisymmärryksessä työnantajan kanssa
  - osallistua hyvinvointialueella toiminnan kehittämiseen
  - vaikuttaa omaa työtään ja työyhteisöään koskevien päätösten valmisteluun sekä
  - samalla edistää hyvinvointialueen palvelutuotannon tuloksellisuutta ja henkilöstön työelämän laatua.
- YT-ryhmille annettu menettelyohjeet (konsernipalvelujory 4.10.2023)
- Yhteistoimintaelimessä tai yhteistyöryhmissä käsiteltävistä asioista ei voi tehdä tyhjentävää luetteloä, **asiat mieluummin matalla kuin korkealla kynnyksellä**

2) Yhteistoiminnan vahvistaminen

• Yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat

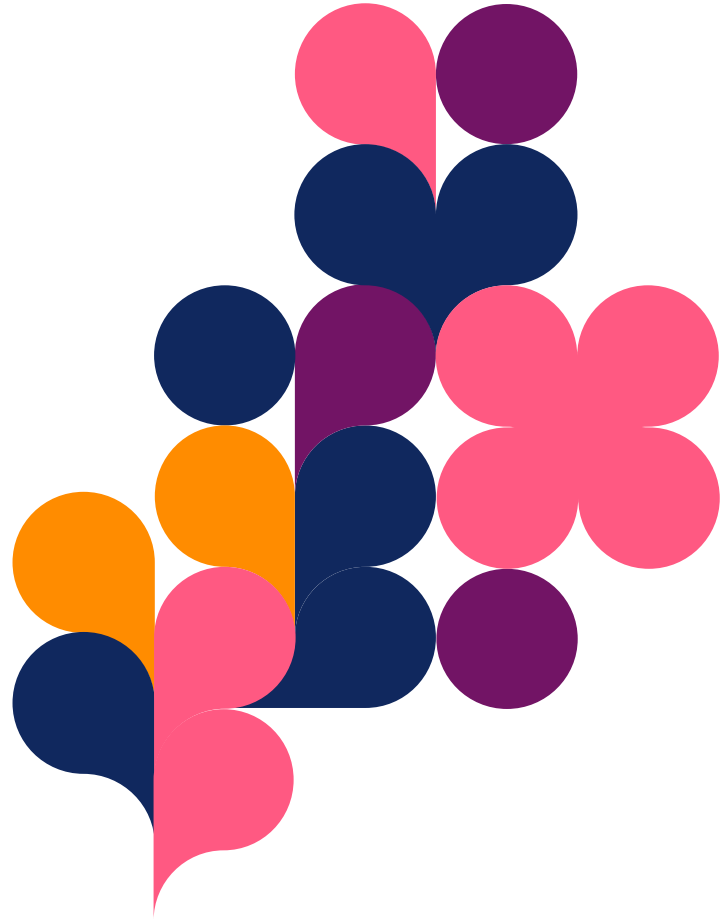
- Työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat:
  - 1) henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, kunnan tai hyvinvointialueen palvelurakenteessa, kuntajaossa tai kuntien tai hyvinvointialueiden tai näiden välisessä yhteistyössä;
  - 2) palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos asialla voi olla ulkopuolisen työvoiman käytöstä tai liikkeen luovutuksesta johtuvia tai muita olennaisia henkilöstövaikutuksia;
  - 3) henkilöstöön, henkilöstön kehittämiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun sekä työyhteisön sisäiseen tietojenvaihtoon liittyviä periaatteita ja suunnitelmia;
  - 4) taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.
- Jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tai aluehallitus tekee kunnan- tai aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.
- (Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 4 §)

2) Yhteistoiminnan vahvistaminen

- Esimerkkejä vuodelta 2023 asioista, joita on merkityksensä vuoksi käsitelty YT-elimessä
    - Väärinkäytösten ilmoituskanavan prosessi
    - Hyvinvointialueen henkilöstön osaamisen kehittämisen periaatteet
    - Henkilöstön kokemuksen mittaus hyvinvointialueella
    - Talousarvio ja taloussuunnitelma
    - Hyvinvointialueen toimintakertomus, tilinpäätös ja henkilöstökertomus
    - Talouden toteuma ja ennuste
    - Hallintosääntömuutokset
    - Palkkaharmonisaatio
  - Henkilöstön edustajien nimeäminen edustuksellisiin ryhmiin, johtoryhmiin, työryhmiin jne
  - Yhteistoimintaprosessin kuvaus
  - Palveluverkkoselvitykset
  - Pysäköintiselvitys
  - Puhelutallenteiden kuuntelu hyvinvointialueella
  - Tekninen valvonta ja lokitietojen tietoturvallisuus valvonnassa
  - Kameravalvonnan periaatteet
  - Johtoryhmien henkilöstön edustajan ajankäyttö ja palkkio
  - Harkinnan mukaan keskeisiä ohjelmia ja hankintoja
- Huom. eri alueiden yt-ryhmissä käsiteltävät asiat ovat usein yksityiskohtaisemmalla tasolla, esim. työaikamuotoon liittyviä

3) Ehdotukset työryhmätyöskentelyn kehittämiseksi

- Erillinen diaesitys

Yhteystiedot

Miia Luukko

miia.luukko@pirha.fi

Jari Mäkäläinen

jari.makalainen@pirha.fi

